

Geesteswetenschappen

maart 2016

INTERVIEW KENNISBENUTTING IN DE GEESTESWETENSCHAPPEN

Geluid in de hoofdrol: Het *Sonic Science festival* van Karin Bijsterveld

Binnen haar Vici-project *Sonic Skills* (2010-2015) onderzocht historica Karin Bijsterveld van de Universiteit Maastricht met haar collega's de rol van geluiden en luisteren in wetenschap en technologie. In januari 2015 organiseerde ze op basis hiervan een *Sonic Science festival* met onder andere concerten, demonstraties, kinderworkshops en een tentoonstelling. De tentoonstelling is online nog steeds te zien via exhibition.sonicskills.org.

Waar bood dit onderzoek kansen voor kennisbenutting?

'Men associeert wetenschap meestal met visueel bewijs. Maar er wordt ook veel geluisterd. Binnen het Vici-project hebben we geïnventariseerd hoe geluid binnen verschillende vakgebieden een rol speelt. Dat heeft veel raakvlakken met het dagelijks leven. Je hoort aan de motor van je auto dat hij niet goed loopt. En de dokter kan een diagnose stellen door naar je longen te luisteren.'

Hoe verliep de organisatie?

'Oorspronkelijk wilden we de uitvoering grotendeels bij een artistieke instelling neerleggen. Maar dat werkte niet. Culturele instellingen hebben het moeilijk. Daarnaast is er teveel inhoudelijke kennis nodig om zo iets uit handen te geven. Je eigen netwerk is ook van belang. Zo wilden we demonstreren hoe biologen vroeger fonografen gebruikten om vogelgeluiden op te nemen. Ik kende iemand die dat kan. Vervolgens moesten we een fonograaf regelen, een geluid creëren waarop vogels op commando zouden gaan zingen, en er überhaupt voor zorgen dat we een aantal vogels hadden die wilden zingen in januari. Een vogelvereniging heeft daarvoor speciaal een aantal vogels in training gehouden.'

Wat was het resultaat?

'Bijna alle activiteiten zaten vol. We hadden onder andere kinderworkshops en concerten die op een brede belangstelling konden rekenen. Om de activiteiten heen zijn we ook een aantal keer geïnterviewd door de radio. Daar word ik nog steeds met regelmaat op aangesproken: Ik ken uw onderzoek, is dat niet op de radio geweest?'

Wat brengt kennisbenutting je als wetenschapper?

'Heel veel, op verschillende niveaus. Die fonograafdemo dient nu als hoofdstukopening van het afsluitende boek van het project. Ik krijg nieuwe uitnodigingen voor lezingen, en bezoekers van de tentoonstelling hebben mij op het spoor gezet van weer nieuwe informatie. Tot slot wordt een muziekstuk dat speciaal gemaakt is voor het festival – geïnspireerd op het radiocontact van de NASA met een van haar satellieten – nu waarschijnlijk bewerkt voor een symfonieorkest. Zeker als cultuurwetenschapper is het mooi om die kruisbestuiving tussen wetenschap en het kunstzinnig domein te initiëren.'

Tips voor collega-onderzoekers?

'Onderschat niet hoeveel tijd zo iets kost. Begroot een assistent voor een paar dagen per week, voor een volledig jaar. Ik had mijn assistent Marith Dieker echt nodig om oneindige hoeveelheden praktische zaken te regelen. Zelf heb ik heb maanden elk weekend op eBay gezeten om attributen te regelen. En bedenk van te voren welke onderzoekers tot wanneer beschikbaar zijn. Want als een postdoc verdwijnt, ben je mogelijk ook zijn of haar contacten kwijt.'

Contact & meer info

www.nwo.nl/gw/kennisbenutting